

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: P. N., narozený X,
bytem X,
zastoupený advokátem JUDr. Josefem Hlaváčem,
sídlem Martinská 608/8, Plzeň,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. Xa ze dne 8. 10. 2025,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. Xa ze dne 8. 10. 2025 a jemu předcházející rozhodnutí č. j. Xb ze dne 11. 6. 2025 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 12 269 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Josefa Hlaváče do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalobce byl od roku 2023 uznán invalidním ve druhém stupni. Rozhodnutím č. j. Xb ze dne Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

11. 6. 2025 snížila žalovaná žalobci od 12. 7. 2025 výši invalidního důchodu z invalidity druhého stupně na invaliditu prvního stupně. Na základě posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu totiž dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce poklesly od 24. 2. 2025 o 35 %. Podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se v takovém případě jedná o invaliditu prvního stupně.

2. Žalobce proti tomuto závěru brojil námitkami. Nesouhlasil s tím, že došlo ke snížení jeho invalidity. Zdůraznil, že žádal o zvýšení invalidního důchodu z invalidity z druhého stupně na třetí, čemuž nebylo vyhověno. Žalovaná námitky zamítla a své předchozí rozhodnutí potvrdila. V řízení o nich nechala vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobce od 24. 2. 2025 spadala pod kapitulu XIII (Postižení svalové a kosterní soustavy), oddíl E (Dorzopatie a spondylopatie), položku 1c (Bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének; se středně těžkým funkčním postižením, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 30–40 %. Posudkový lékař zvolil pokles pracovní schopnosti žalobce na horní hranici. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tedy od 24. 2. 2025 činí 40 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobce brojil žalobou. Měl za to, že nebyly řádně zohledněny všechny lékařské zprávy, které v řízení předložil. Žalobci tedy neměl být snížen invalidní důchod, naopak mu měl být přiznán invalidní důvod pro invaliditu třetího stupně. Závěrem navrhl důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, případně, aby soud ustanovil znalce za účelem posouzení zdravotního stavu žalobce.
4. Žalovaná považovala žalobu za nedůvodnou, ve vyjádření odkázala na závěry vlastního námitkového a posudkového řízení. S ohledem na námitky žalobce navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. S ustanovením znalce žalovaná nesouhlasila, neboť k posouzení zdravotního stavu a pracovních schopností a k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě jsou ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Co se týče náhrady nákladů řízení, žalovaná žádala, aby soud v případě úspěchu ve věci nepřiznal žalobci odměnu advokáta za úkon právní služby – převzetí a přípravu zastoupení. Dr. Hlaváč zastupoval žalobce již ve správním řízení, nepřebíral tudíž novou věc, která by vyžadovala jeho přípravu za účelem seznámení se s věcí.

III. Posouzení věci

5. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Obecná východiska

6. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].
7. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
8. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
9. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce. Tento postup navrhli i účastníci.

Závěry posudkové komise

10. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce od 17. 12. 2023 poklesly o 50 %, a proto se v jeho případě jednalo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobce shledala dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola XIII, oddíl E a položka 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tedy ve shodě s posudkovým lékařem dospěla k závěru, že se jedná o bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének se středně těžkým funkčním postižením. Ve shodě s posudkovým lékařem stanovila pokles pracovní schopnosti žalobce 40 %. Tuto hodnotu ale ještě zvýšila o 10 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity. Pracovní schopnosti žalobce tedy poklesly o 50 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity posudková komise určila den 17. 12. 2023. Toho dne byl žalobce na neurologickém vyšetření u MUDr. J. S. a k tomuto dni byl žalobce původně uznán invalidní ve druhém stupni. Platnost stanovila 28. 2. 2027.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

11. Posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, včetně závěru o tom, že žalobce z důvodu svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen výkonu fyzicky těžké práce, práce spojené s manipulací s těžkými břemeny, práce ve vynucených neměnných polohách. Žalobce je schopen výkonu práce respektující výše uvedená omezení s možností střídání poloh sed-stoj.
12. Posudková komise shrnula, že zdravotní stav žalobce nelze hodnotit podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, neboť se v případě žalobce nejedná o těžké funkční postižení. Při určování poklesu pracovní schopnosti přitom musí posudková komise vycházet ze zdravotního stavu pojištěnce **doloženého výsledky funkčních vyšetření** (§ 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění). Posudková komise na str. 7 posudku shrnula, že z doložené lékařské dokumentace nevyplývá, že by se v případě žalobce jednalo i invaliditu třetího stupně. Naopak uvedla, že lékařská zpráva MUDr. M. C. ze dne 14. 1. 2026 signalizuje mírnou progresi zdravotního stavu žalobce.
13. Soud posudek vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý, odpovídá i na námitky, které žalobce uplatnil přímo v žalobě. Vůči složení posudkové komise a obsahu posudku účastníci ostatně nic nenamítli.
14. Protože posudek splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 50 %, což podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě druhého stupně, která byla dána ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách, tak i ke dni jemu předcházejícímu rozhodnutí, jímž žalovaná snížila žalobci invalidní důchod z invalidity druhého stupně pro invaliditu prvního stupně.

IV. Závěr

15. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že žalobce je invalidní v prvním stupni, byla obě její rozhodnutí založena na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s.).
16. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedeného dokazování v soudním řízení, tedy že **invalidita druhého stupně žalobci vznikla ke dni 17. 12. 2023 a trvá do 28. 2. 2027** (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
17. Procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložil vůči procesně neúspěšné žalované (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Náhrada nákladů se skládá z odměny advokáta a paušální náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení a žaloba jako podání ve věci samé). To vše zvýšeno a daň z přidané hodnoty. Žalovaný je tedy povinen nahradit žalobci částku ve výši 12 269 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Josefa Hlaváče do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
18. Žalovaná přílehlavě poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 334/2016-29 ze dne 5. 1. 2017, podle kterého odměna za převzetí věci nenáleží v situaci, kdy byl žalobce zastoupen již ve správním řízení stejným advokátem.
19. Tento rozsudek je ojedinělý, nikoliv však jediný s takovým názorem. Zároveň je v rozporu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 21/2011-52 ze dne 30. 3. 2011, č.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

2414/2011 Sb. NSS, či rozsudkem č. j. 9 As 447/2017-26 ze dne 15. 11. 2018 a dalšími. Není většinově ani uplatňován – ve věcech souzených vyřizujícím soudcem nebyl uplatněn nikdy, a to ani Nejvyšším správním soudem. Krajský soud v Plzni se proto ztotožnil s názorem usnesení Krajského soudu v Praze č. j. 51 A 101/2020-28 ze dne 14. 1. 2021, že není důvod tento menšinový názor následovat. Proto není ani důvod náklady nepřiznávat.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 29. dubna 2026

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce